

SocialdepartementetFörsäkringskassan
E-hälsomyndigheten

Uppdrag till Försäkringskassan och E-hälsomyndigheten att undersöka förutsättningar för införande av ett digitalt europeiskt sjukförsäkringskort

Regeringens beslut

Regeringen ger Försäkringskassan och E-hälsomyndigheten i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att införa ett digitalt europeiskt sjukförsäkringskort (EU-kort) i Sverige. Uppdraget ska samordnas av Försäkringskassan. Uppdraget ska stödja hanteringen av det förslag till lagstiftning som väntas presenteras av Europeiska kommissionen under det tredje kvartalet 2026 avseende ett europeiskt socialförsäkringskort (ESSPASS).

I uppdraget ingår att bistå med en översikt över befintliga nationella initiativ och verktyg för bland annat intygshantering, verifiering och identifiering av betydelse för det kommande ESSPASS-förslaget. Utgångspunkten för översikten är att utfärdande, lagring och verifiering av EU-kortet ska ske inom ramen för den europeiska digitala identitetsplånboken. I arbetet ska myndigheterna även undersöka det alternativa förfarandet för elektroniskt utfärdande och verifiering av kortet som undersökts av en arbetsgrupp under den Administrativa kommissionen för samordning av de sociala trygghetssystemen.

Översikten ska innehålla en redogörelse för gällande EU-rättsliga krav som kan få bäring på införandet av ett digitalt EU-kort, inklusive Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1183 av den 11 april 2024 om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 vad gäller inrättandet av ett europeiskt ramverk för digital identitet, Europaparlamentets och rådets

förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordningen (EU) nr 1024/2012, samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/327 av den 11 februari 2025 om det europeiska hälsodataområdet och om ändring av direktiv 2011/24/EU och förordning (EU) 2024/2847.

Myndigheterna ska därtill göra en initial bedömning av vilka åtaganden, inklusive behov av it-utveckling både på nationell och regional nivå, samt ekonomiska och administrativa konsekvenser som införandet av ett digitalt EU-kort kan komma att innebära för staten, regionerna och andra relevanta aktörer i Sverige. I detta ingår att uppskatta kostnaderna för berörda myndigheter, regionerna och andra relevanta aktörer. Inom ramen för denna initiala bedömning ska myndigheterna även identifiera eventuella behov av författningsändringar för att möjliggöra införandet och driften av ett digitalt EU-kort.

I arbetet med uppdraget ska myndigheterna särskilt beakta det förvaltningsgemensamma arbetet inom ramen för Ena – Sveriges digitala infrastruktur, inklusive systemet för Säker digital kommunikation, och arbetet med en nationell digital infrastruktur för hälso- och sjukvården.

Kartläggningen ska även inkludera ett informations- och cybersäkerhetsperspektiv, inklusive ta hänsyn till de krav och regler som följer av Cybersäkerhetslagen (2025:1506).

Uppdraget ska genomföras i samverkan med Myndigheten för digital förvaltning och Socialstyrelsen. Myndigheterna ska även inhämta upplysningar från Integritetsskyddsmyndigheten avseende dataskyddsaspekter och Nationellt cybersäkerhetscenter avseende informations- och cybersäkerhet. Därutöver ska myndigheterna föra dialog med regioner, Sveriges Kommuner och Regioner, samt vid behov med privata vårdgivare och systemleverantörer.

Myndigheterna ska löpande informera Regeringskansliet (Socialdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider. Uppdraget ska redovisas senast den 16 november 2026.

Närmare om uppdraget

Kommissionen har aviserat att ett lagförslag, ESSPASS, är att vänta under det tredje kvartalet 2026. Syftet är att digitalisera och förenkla hanteringen av intyg inom det sociala trygghetsområdet, däribland EU-kortet, inom hela EU. Initiativet ska främja den fria rörligheten på EU:s inre marknad, underlätta handläggningen och motverka felaktigt utfärdande och användande av sådana intyg.

Med anledning av det kommande ESSPASS-förslaget undersökte EU-finansierade storskaliga pilotprojekt mellan åren 2023–2025 lösningar för enskilda att bära med sig EU-kortet i en europeisk digital identitetsplånbok. Projektet undersökte även potentiella utmaningar i arbetet med att införa ett digitalt EU-kort, däribland i form av de krav som kommer att ställas på vårdgivare, särskilt i fråga om verifiering av kortets giltighet och äkthet. Projektet föreslog inga lösningar på hur informationsutbytet mellan vårdgivare och försäkringsinstitutioner kan ske.

Utgångspunkten för projekten var Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1183 av den 11 april 2024 om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 vad gäller inrättandet av ett europeiskt ramverk för digital identitet (den reviderade eIDAS-förordningen) och de krav förordningen ställer på medlemsstaterna att införa digitala identitetsplånböcker. Plånböckerna ska möjliggöra för enskilda att digitalt begära, erhålla, lagra, och använda personidentifieringsuppgifter och så kallade attributsintyg. Myndigheten för digital förvaltning har i uppdrag att utveckla den svenska digitala identitetsplånboken som beräknas införas i december 2026.

Parallellt med de storskaliga pilotprojekten har en arbetsgrupp bestående av ett antal medlemsstater i den Administrativa kommissionen för samordning av de sociala trygghetssystemen undersökt ett alternativt elektroniskt förfarande för utfärdande och verifiering av EU-kortet utanför den digitala plånboken. Syftet har varit att möjliggöra för den som inte vill eller kan ladda ned den digitala plånboken att ansöka om och erhålla kortet elektroniskt. Det är inte känt om ESSPASS-förslaget kommer att ställa krav på medlemsstaterna att utfärda intygen både genom plånboken och genom ett sådant alternativt elektroniskt förfarande.

EU:s digitala agenda är omfattande och flera rättsakter har antagits inom EU de senaste åren som väntas få bäring på det kommande ESSPASS-förslaget.

Mot denna bakgrund ser regeringen ett behov av att analysera gällande EU-rättsliga krav som ställs på medlemsstaterna och som kan få bäring på införandet av ett digitalt EU-kort. Syftet är att stödja hanteringen av det aviserade lagstiftningsförslaget.

Regeringen anser att digitalisering inom det sociala trygghetsområdet kan bidra till att främja den fria rörligheten inom EU genom att underlätta för medborgare och företag samt öka den administrativa effektiviteten. En ökad digitalisering har även potential att motverka bidragsbrott och felaktiga utbetalningar i gränsöverskridande situationer. Samtidigt medför digitalisering inom offentlig förvaltning ofta betydande kostnader. Det är därför viktigt att identifiera och främja synergier mellan befintliga nationella initiativ där så är möjligt. De digitala lösningar som tas fram behöver vara säkra, långsiktiga, stabila och kostnadseffektiva.

Regeringen uppdrar åt Försäkringskassan och E-hälsomyndigheten att gemensamt genomföra uppdraget med hänsyn till myndigheternas kompletterande ansvarsområden och kompetenser. EU-kortet utfärdas i Sverige av Försäkringskassan i form av ett fysiskt plastkort. Det är även Försäkringskassan som hanterar ersättning av sjukvårdskostnader till regionerna i Sverige respektive till behöriga institutioner i andra medlemsstater. E-hälsomyndigheten har ansvar för att driva utvecklingen av den nationella digitala infrastrukturen för hälso- och sjukvården och för att tillhandahålla digitala tjänster inom området.

Bakgrund

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och tillämpningsförordning (EG) nr 987/2009 reglerar hur de nationella trygghetssystemen ska samordnas inom EU/EES och Schweiz. Reglerna anger vilken medlemsstats lagstiftning som en person som rör sig över landgränserna ska omfattas av i fråga om exempelvis hälso- och sjukvård, pension- och familje- och arbetslöshetsförmåner. Enligt samordningsbestämmelserna har personer som vistas tillfälligt i ett annat land rätt till nödvändig vård på samma villkor som invånare i det landet. Personen ska tillhandahålla vårdgivaren i vistelselandet en handling, EU-kortet, i vilken det anges att personen har rätt till vårdförmåner.

På regeringens vägnar

Anna Tenje

Agnes Sörensen

Kopia till

Statsrådsberedningen, SAM, EU CRP1, EU EUR

Justitiedepartementet, DÅ

Försvarsdepartementet, CF ECH, CF ESS

Socialdepartementet, SL, SOF, EIS, RS

Finansdepartementet, BA, OFA DOF

Arbetsmarknadsdepartementet, A

Riksdagens socialförsäkringsutskott

Riksdagens socialutskott

Myndigheten för digital förvaltning

Socialstyrelsen

Integritetsskyddsmyndigheten

Nationellt cybersäkerhetscenter

Sveriges Kommuner och Regioner